

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน

ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๗

โดย

องค์การบริหารส่วนตำบลรางจระเข้
อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน

ความหมาย

ความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน หมายถึง ความเสี่ยงของการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจของหน่วยงาน ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมหรือการรับสินบน

ขอบเขตประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ประเภทความเสี่ยงการทุจริต แบ่งออกเป็น ๔ ภารกิจ ดังนี้

- ๑) ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘
- ๒) ความเสี่ยงการทุจริตเกี่ยวกับการใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ
- ๓) ความเสี่ยงการทุจริตเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง
- ๔) ความเสี่ยงการทุจริตเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล

วิธีการวิเคราะห์ความเสี่ยง

เป็นการวิเคราะห์โดยเริ่มจากการระบุความเสี่ยงจากกระบวนการต่าง ๆ อธิบายรูปแบบพฤติกรรม เหตุการณ์ความเสี่ยงต่อการทุจริต การวิเคราะห์ระดับความรุนแรงของผลกระทบ กับระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง และการกำหนดมาตรการ/กิจกรรม/แนวทาง ในการป้องกันความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์การบริหารส่วนตำบลวางจระเข้ให้มีประสิทธิภาพ

๑. การระบุความเสี่ยง (RISK IDENTIFICATION)

องค์การบริหารส่วนตำบลวางจระเข้ ได้ทำการประเมินความเสี่ยงของการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ ที่ก่อให้เกิดการทุจริตของหน่วยงานและได้ศึกษาปัญหาและแนวโน้ม โอกาส ในการเกิดการทุจริตเพื่อระบุและประเมินความเสี่ยงจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ ไม่ว่าจะเกิดขึ้นจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาดทั้งในระดับงบการเงิน บัญชี พัสดุ โดยการทำความเข้าใจกิจกรรมและสภาพแวดล้อมของหน่วยงานรวมถึงการควบคุมภายในของงบการเงิน บัญชี พัสดุ ซึ่งให้สอดคล้องกับกฎระเบียบ ข้อบังคับในการปฏิบัติงานเพื่อการบรรลุเป้าหมายและเกิดผลสัมฤทธิ์ และเล็งเห็นว่าความเสี่ยงในการทุจริตหรือข้อผิดพลาดของหน่วยงานในภาพรวม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ ดังนี้

- KNOWN FACTOR ความเสี่ยงทั้งปัญหา/พฤติกรรมที่เคยรับรู้ว่าจะเกิดขึ้นมาก่อนคาดหมายได้ว่ามีโอกาสสูงที่จะเกิดขึ้นซ้ำ
- UNKNOWN FACTOR ปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากการประมาณการล่วงหน้าในอนาคต ปัญหา/พฤติกรรม ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น

ตารางที่ ๑ ตารางแสดงประเด็นความเสี่ยง

ลำดับ	ประเด็นความเสี่ยง /โอกาสที่จะเกิด	ประเภทความเสี่ยงการทุจริต	
		KNOWN FACTOR (เคยเกิดขึ้นแล้ว)	UNKNOWN FACTOR (ยังไม่เคยเกิดขึ้น)
	๑. การอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวก ในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. 2558* เรื่อง เจ้าหน้าที่เรียกรับผลประโยชน์จากผู้ขออนุมัติ อนุญาต เพื่อผลประโยชน์ในความรวดเร็วในการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต เพื่อให้ตรวจสอบตามหลักเกณฑ์		√
	๒. การใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตาม ภารกิจ เรื่อง การใช้ตำแหน่งหน้าที่ทางราชการ เพื่อ ช่วยเหลือ อำนาจความสะดวกแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่ง โดยเรียกรับ สินบนเป็นค่าตอบแทน		√
	๓. การจัดซื้อจัดจ้าง เรื่อง ผู้มีอำนาจหรือเจ้าหน้าที่ที่ เกี่ยวข้อง เลือกซื้อหรือเลือกผู้ทำสัญญาจัดซื้อจัดจ้าง โดยเฉพาะ เจาะจงกับผู้ที่ดินเรียกรับสินบนหรือผลประโยชน์อื่น		√
	๔. การบริหารงานบุคคล เรื่อง การบรรจุแต่งตั้งโยกย้าย โอน เลื่อนตำแหน่ง/ พิจารณาเงินเดือน และการมอบหมายงาน ไม่เป็นธรรมเอาแต่พวกพ้องหรือมีการเรียกรับเงินเพื่อให้ได้รับ การแต่งตั้งหรือเลื่อนตำแหน่ง		√

๒. การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง (Analyze the risk)

วิเคราะห์เพื่อแสดงสถานะความเสี่ยงการทุจริต ของแต่ละการทุจริต/โอกาสที่จะเกิด ตามสี่เหลี่ยม
เหลือ ส้ม แดง โดยระบุสถานะของความเสี่ยงในช่องสี่ ความหมายของสถานะความเสี่ยงตามสี่เหลี่ยม
มีรายละเอียดดังนี้

เขียว	ความเสี่ยงระดับต่ำ ไม่ต้องทำอะไร นอกจากปฏิบัติตามกฎการควบคุมที่มีอยู่
เหลือง	ความเสี่ยงระดับปานกลาง หากเกิดขึ้นสามารถแก้ไขได้ และยังใช้กฎการควบคุมที่มีอยู่ได้
ส้ม	ความเสี่ยงระดับสูงมีผลกระทบภายในหน่วยงานเกี่ยวข้องกับหลายหน่วยงานหลายคน หรือ มีขั้นตอนมาก ยากแก่การควบคุม ไม่สามารถติดตามอย่างใกล้ชิดหรือตลอดเวลา
แดง	ความเสี่ยงระดับสูงมาก มีผลกระทบต่อบุคคลภายนอก เกี่ยวข้องกับหลายหน่วยงาน หลายคน หรือมีขั้นตอนมาก ยากแก่การควบคุม ไม่สามารถติดตามอย่างใกล้ชิดหรือตลอดเวลา

ตารางที่ ๒ ตารางแสดงสถานะความเสี่ยง

ลำดับ	ประเด็นความเสี่ยง /โอกาสที่จะเกิด	เขียว	เหลือง	ส้ม	แดง
	<p>๑. การอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. 2558* เรื่อง เจ้าหน้าที่เรียกรับผลประโยชน์จากผู้ขออนุมัติ อนุญาต เพื่อผลประโยชน์ในความเร็วในการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต เพื่อให้ตรวจสอบผ่านตามหลักเกณฑ์</p> <p>๒. การใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการ ตามภารกิจ เรื่อง การใช้ตำแหน่งหน้าที่ทางราชการ เพื่อช่วยเหลือ อำนาจความสะดวกแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่ง โดยเรียกรับสินบนเป็นค่าตอบแทน</p> <p>๓. การจัดซื้อจัดจ้าง เรื่อง ผู้มีอำนาจหรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เลือกซื้อหรือเลือกผู้ทำสัญญาจัดซื้อจัดจ้าง โดยเฉพาะเจาะจงกับผู้ที่ดินเรียกรับสินบนหรือผลประโยชน์อื่น</p> <p>๔. การบริหารงานบุคคล เรื่อง การบรรจุแต่งตั้งโยกย้าย โอน เลื่อนตำแหน่ง/ พิจารณาเงินเดือน และการมอบหมายงานไม่เป็นธรรมเอาแต่พวกพ้องหรือมีการเรียกรับเงินเพื่อให้ได้รับการแต่งตั้งหรือเลื่อนตำแหน่ง</p>		✓		
		✓			
			✓		
		✓			

๓. เมทริกซ์ระดับความเสี่ยง (Risk level matrix)

ตารางเทียบ ระดับโอกาสที่ความเสี่ยงนั้นจะเกิดขึ้น (LIKELIHOOD)

โอกาสที่จะเกิด	ระดับ	ความถี่โดยเฉลี่ย
สูงมาก	๕	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นได้สูงมาก (เกิน ๔ ครั้ง) ขึ้นไป หรือเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา
สูง	๔	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นได้สูง (๑ - ๓ ครั้ง เป็นรายไตรมาส/ช่วงสิ้นปีงบประมาณ)
ปานกลาง	๓	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้น (ไม่เกิน ๒ ครั้ง)
น้อย	๒	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้น (ไม่เกิน ๑ ครั้ง)
น้อยมาก	๑	เหตุการณ์ไม่น่ามีโอกาสเกิดขึ้น (ไม่เกิดขึ้นเลย)

ตารางเทียบ ระดับผลกระทบต่อองค์กร กรณีที่ความเสี่ยงนั้นเกิดขึ้น (IMPACT)

โอกาสที่จะเกิด	ระดับ	ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)
สูงมาก	๕	เกิดความเสียหายต่อรัฐเจ้าหน้าที่ถูกลงโทษซึ่งมีความผิดเข้าสู่กระบวนการทางยุติธรรม
สูง	๔	ภาพลักษณ์ของหน่วยงานติดลบเรื่องความโปร่งใส สื่อมวลชน สื่อสังคมออนไลน์ลงข่าวอย่างต่อเนื่อง และสังคมให้ความสนใจ
ปานกลาง	๓	หน่วยตรวจสอบของหน่วยงานหรือหน่วยตรวจสอบจากภายนอกเข้าตรวจสอบข้อเท็จจริง
น้อย	๒	ปรากฏข่าวลือที่อาจพาดพิงคนภายในหน่วยงาน มีคนร้องเรียน แจ้งเบาะแส
น้อยมาก	๑	แทบจะไม่มี

๔. การวัดระดับความเสี่ยง (Level of Risk)

นำโอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต ที่มีสถานะความเสี่ยงระดับสูงจนถึงความเสี่ยงระดับสูงมาก ที่เป็น สีส้ม และ สีแดง จากตาราง มาทำการหาค่าความเสี่ยงรวม ซึ่งได้จากการพิจารณาองค์ประกอบที่สำคัญ ๒ ประการ คือ

จัดระดับความเสี่ยง (R) = ระดับโอกาสที่ความเสี่ยงนั้นจะเกิดขึ้น (I) X ระดับผลกระทบ

ระดับความเสี่ยง	สี	ความหมาย
๑ - ๓	เขียว	ต่ำ
๔ - ๖	เหลือง	ปานกลาง
๕ - ๑๒	ส้ม	สูง
๑๐ ขึ้นไป	แดง	สูงมาก

เกณฑ์วัดระดับความรุนแรงความเสี่ยงการทุจริต

RISK SCORE					
โอกาสเกิด (L) Likelihood	ผลกระทบ (I) Impact				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	สูง	สูง	สูงมาก	สูงมาก	สูงมาก
๔	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก	สูงมาก
๓	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก
๒	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก
๑	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง

ถึงแม้โอกาสของการเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยง (Likelihood) นั้น จะน้อย แต่เมื่อเกิดแล้วมีผลกระทบสูง มีความเสียหายมาก (Impact) ระดับความรุนแรงจึงสูง -สูงมากตามไปด้วย

๕. การประเมินความเสี่ยงการทุจริต (Key Controls in place & Further Actions to be Taken)

ลำดับ	โครงการ/ กิจกรรม/ภารกิจ....	เหตุการณ์ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น จากการดำเนินงานโครงการ (ขั้นตอน/กิจกรรม)	ระดับโอกาสที่ความ เสี่ยงจะเกิดขึ้น (L)	ระดับผลกระทบเมื่อ ความเสี่ยงเกิดขึ้น (I)	ระดับความเสี่ยง RISK SCORE (L x I) (ใส่ค่าที่คูณได้ลงมาด้วย)
๑	การอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติ การอำนวยความสะดวก ในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘	เจ้าหน้าที่เรียกผลประโยชน์จากผู้อนุมัติ อนุญาต เพื่อผลประโยชน์ในความรวดเร็วในการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต เพื่อให้ตรวจผ่านตามหลักเกณฑ์	๒	๓	ปานกลาง (๖)
๒	การใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการ ตามภารกิจ	การใช้ตำแหน่งหน้าที่ทางราชการ เพื่อช่วยเหลือ อำนาจความ สะดวกแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่ง โดยเรียกรับสินบนเป็นค่าตอบแทน	๑	๒	ต่ำ (๒)
๓	การจัดซื้อจัดจ้าง	ผู้มีอำนาจหรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เลือกซื้อหรือเลือกผู้ทำ สัญญาจัดซื้อจัดจ้าง โดยเฉพาะเจาะจงกับผู้ติดตามเรียกรับสินบน หรือผลประโยชน์อื่น	๒	๓	ปานกลาง (๖)
๔	การบริหารงานบุคคล	การบรรจุแต่งตั้งโยกย้าย โอน เลื่อนตำแหน่ง/ พิจารณาเงินเดือน และการมอบหมายงานไม่เป็นธรรมเอาแต่พวกพ้องหรือมีการ เรียกรับเงินเพื่อให้ได้รับการแต่งตั้งหรือเลื่อนตำแหน่ง	๑	๒	ต่ำ (๒)

๖. การดำเนินการเพื่อจัดการความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

ลำดับ	เหตุการณ์ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น จากการดำเนินโครงการ (ขั้นตอน/กิจกรรม)	มาตรการควบคุม ความเสี่ยงการทุจริต	การดำเนินการเพื่อการจัดตามมาตรการ ป้องกันไม่ให้เกิดการทุจริต	ผู้รับผิดชอบ/ ระยะเวลาแล้วเสร็จ
๑	การอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวก ในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. 2558* เรื่อง เจ้าหน้าที่เรียกผลประโยชน์จากผู้ ขออนุมัติ อนุญาต เพื่อผลประโยชน์ในความรวดเร็วใน การพิจารณาอนุมัติ อนุญาต เพื่อให้ตรวจผ่านตาม หลักเกณฑ์	๑. จัดทำคู่มือสำหรับประชาชนประกอบด้วย หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไข ในการ ยื่นคำขอ ขั้นตอนและระยะเวลาในการ พิจารณาอนุญาตและรายการเอกสารหรือ หลักฐานที่ผู้ขออนุญาตจะต้องยื่นมาพร้อมกับ คำขอ ๒. ปีงบประมาณคือปีก่อนหน้าไว้ ณ สถานที่ที่ กำหนดให้ยื่นคำขอและเผยแพร่ทางสื่อต่างๆ เช่น ประชาสัมพันธ์ผ่านเว็บไซต์	๑.หน่วยงานจัดประชุม ข้าราชการ ลูกจ้างประจำ และพนักงานจ้าง โดยเน้นย้ำให้ข้าราชการ ลูกจ้างประจำ และพนักงานจ้าง ปฏิบัติหน้าที่ ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต และแสดงเจตนากรณีไม่ รับสินบน หรือประโยชน์อื่นใดจากการปฏิบัติ หน้าที่ (No Gift Policy)	สำนักปลัด กองคลัง กองช่าง กองการศึกษาฯ
๒	การใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการ ตามภารกิจ เรื่อง การใช้ตำแหน่งหน้าที่ทาง ราชการ เพื่อช่วยเหลือ อำนาจความสะดวกแก่บุคคล ใดบุคคลหนึ่ง โดยเรียกรับสินบนเป็นค่าตอบแทน	๑. มีการสอบทานความครบถ้วนเพียงพอของ กระบวนการโดยคณะกรรมการตรวจสอบ ภายในเพื่อให้อยู่ในใจว่ามาตรการต่อต้านการ ทุจริตคอร์รัปชันมีความเพียงพอและมี ประสิทธิภาพและมีผลการสอบทาน ต่อผู้บริหารและกำหนดให้มีการทบทวน แนวทางปฏิบัติและข้อกำหนดในการ ดำเนินการอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้สอดคล้องกับ การเปลี่ยนแปลงของระเบียบ ข้อบังคับ และ ข้อกำหนดของกฎหมาย	๑.การจัดทำโครงการเสริมสร้าง คุณธรรม จริยธรรม และจิตสำนึก ป้องกันการทุจริต คอร์รัปชัน	สำนักปลัด กองคลัง กองช่าง กองการศึกษาฯ

ลำดับ	เหตุการณ์ความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น จากการค้าเป็นโครงการ (ขั้นตอน/กิจกรรม)	มาตรการควบคุม ความเสี่ยงการทุจริต	การดำเนินการเพื่อการจัดตามมาตรฐานการ ป้องกันเพื่อไม่เกิดการทุจริต	ผู้รับผิดชอบ/ ระยะเวลาแล้วเสร็จ
๓	การจัดซื้อจัดจ้าง เรื่อง ผู้มีอำนาจหรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเลือกซื้อ หรือเลือกผู้ทำสัญญาจัดซื้อจัดจ้าง โดยเฉพาะเจาะจงกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับสินบนหรือ ผลประโยชน์อื่น	๑. ผู้มีอำนาจหรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เลือกซื้อ หรือเลือกผู้ทำสัญญาจัดซื้อจัดจ้าง โดยเฉพาะเจาะจงกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับสินบนหรือ ผลประโยชน์อื่นได้	๑. ส่งเจ้าหน้าที่เข้ารับการอบรมโครงการฝึกอบรม ปฏิบัติงานด้านคุณธรรมและจริยธรรม	สำนักปลัด กองคลัง กองช่าง กองการศึกษา
๔	การบริหารงานบุคคล เรื่อง การบรรจุแต่งตั้ง โยกย้าย โอน เลื่อนตำแหน่ง/ พิจารณาเงินเดือน และ การมอบหมายงานไม่เป็นธรรมเอาแต่พวกพ้องหรือมีการเรียกรับเงินเพื่อให้ได้รับการแต่งตั้งหรือเลื่อน ตำแหน่ง	๑. การใช้คุณธรรม ในสรรหาพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล รวมถึงพนักงานจ้าง เข้าปฏิบัติงานในองค์กร ๒. ให้ความรู้แก่บุคลากรในสังกัด ด้านการ ป้องกันการทุจริตและ ประพฤติมิชอบ	๑. กิจกรรมสร้างความโปร่งใสในการบรรจุแต่งตั้ง การเลื่อนขึ้นเงินเดือน และเลื่อนระดับ ๒. หน่วยงานมีการเปิดเผยประชาสัมพันธ์การรับ สมัครพนักงานหรือลูกจ้าง ผ่านช่องทางเว็บไซต์ ของสำนักงานและการปิดป้ายประชาสัมพันธ์ ๓. ส่งเจ้าหน้าที่เข้ารับการอบรมโครงการฝึกอบรม ปฏิบัติงานด้านคุณธรรมและจริยธรรม	สำนักปลัด กองคลัง กองช่าง กองการศึกษา

*****